

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/3189
Karar No.	2016/14139
Tarihi:	15.11.2016

İlgili Kanun / Madde
6098 S. TBK. /49,51

- **KAZALI İŞÇİNİN GERÇEK ÜCRETİNİN BELİRLENMESİ İÇİN ÜCRET ARAŞTIRMASI YAPILMASININ GEREKMESİ**
- **MANEVİ TAZMİNATIN BİR CEZA OLMADIĞI MAMEMELEK HUKUKUNA İLİŞKİN ZARAR GİDERME AMACI BULUNMADIĞI**
- **MANEVİ TAZMİNATIN AMACININ MANEVİ HUZURU SAĞLAMAK OLDUĞU**
- **MANEVİ TAZMİNAT TUTARININ SINIRININ MANEVİ TAZMİNATIN AMACINA GÖRE BELİRLENMESİNİN GEREKMESİ**
- **MANEVİ TAZMİNATIN UĞRANILAN MANEVİ ZARARLA ORANTILI UĞRANILAN ÜZÜNTÜYÜ HAFİFLETİCİ NİTELİKTE OLMASININ GEREKMESİ**

ÖZETİ O halde mahkemece yapılacak iş hakkaniyete uygun tazminatın hesabı için TÜİK'dan 23 yaşındaki Kalıp Ustası'nın alabileceği ücret sorularak, dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre kazalı işçinin gerçek ücretini tereddütsüz olarak belirlemek, belirlenen bu gerçek ücretine göre davacının maddi zararını yeniden hesaplamak, tüm delilleri bir arada gözetererek sonucuna göre bir karar vermekten ibarettir. Mahkemece bu açıklamalara aykırı olarak kazalının ücretinin az hesaplandığı seçeneğin hükme esas alınması bozma sebebidir. Hakimin manevi zarar adı ile ölenin yakınlarına verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara

uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin Duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır.

Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimın takdirine bırakılmış ise de; hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararlarla orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir. Hakimın bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu olayın ağırlığı olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır.

Davacılar murisinin, iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle 503.307,53TL maddi ve manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacılar verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi davacılar ile davalı vekillerince istenilmesi ve de duruşma talep edilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 15/11/2016 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davacılar vekili Av.... ile Av geldiler. Davalı ile ihbar olunanlar adına gelen olmadı. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan Avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı gün Tetkik Hakimi ... tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu, işin gereği konuşulup düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuni gerektirici nedenlere göre, taraf vekillerinin aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine, 1-Dava, iş kazası sonucu sigortalının vefatı nedeniyle yakınlarının maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir.

Mahkemece, Davanın kısmen kabul ve kısmen reddi ile Davacı Eş için 60.000 TL Manevi, 114.920,46 TL Maddi, Davacı çocuk için 40.000 TL Manevi, 38.451,34 TL Maddi, Davacı Baba için 45.000 TL Manevi, 9.935,73 TL Maddi, Davacı Anne için 45.000 TL Manevi , Davacı altı kardeşin her biri için 25.000 TL Manevi tazminatın kaza tarihi olan 10.01.2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile davalıdan alınarak davacılar verilmesine fazlaya ilişkin istemin reddine karar verilmiştir.

Dosyadaki kayıt ve belgelerin incelenmesinden; sigortalının 10.01.2012 tarihinde davalı şirket tarafından yapılmıyürütülen inşaatta dava harici taşeron şirkette kalıp ustası olarak çalışırken inşaattan düşen kalıp parçasının davacının başına isabet etmesi neticesinde

vefat ettiği, olayın SGK tarafından iş kazası olduğunun tespit edildiği, hükme esas bilirkişi kusur raporunda olayın meydana gelmesinde, davacı işçinin kusurunun bulunmadığı anlaşılmıştır.

Taraflar arasında uyuşmazlık maddi zararın belirlenmesi noktasında toplanmaktadır. İş kazası sonucu sürekli iş göremezlik nedeniyle sigortalının maddi tazminatının hesaplanmasında, gerçek ücretin esas alınması koşuldur. Çalışma yaşamında daha az vergi ya da sigorta primi ödenmesi amacıyla zaman zaman iş sözleşmesi veya ücret bordrolarında gösterilen ücretlerin gerçeği yansıtmadığı görölmektedir. Öte yandan, gerçek ücretin ise; işçinin kıdemi ve yaptığı işin özelliği ve niteliğine göre işçiye ödenmesi gereken ücret olduğu, işyeri veya sigorta kayıtlarına geçmiş ücret olmadığı Yargıtay'ın yerleşmiş görüşlerindendir. Bu durumda gerçek ücretin tespiti önem kazanır.

Somut olayda, davacının iş yeri kayıtlarındaki ücretinin asgari ücret olarak gösterildiği anlaşılmakla birlikte; davacının kalıp ustası olduğu hususunda uyuşmazlık bulunmadığı anlaşılmaktadır. Mahkemece emsal ücret araştırmasının yaptırılması neticesinde hükme esas 03.08.2015 tarihli hesap ek raporunda 1. seçenekte İstanbul Sıvacı Boyacı İnşaatçı Esnaf Odasının bildirdiği veriler dikkate alınarak 3,58 kat üzerinden hesap yapıldığı, 2. seçenekte ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı verileri dikkate alınarak 1,43 kat üzerinden hesap yapıldığı anlaşılmıştır.

Bu açıklamalar doğrultusunda kazalı için 1. seçeneğe göre esas alınan 3,58 kat ücret ile emsal ücret olarak bildirilen İnşaat Sanayi İşçileri Sendikası tarafından bildirilen ücretin fazla olduğu gibi; 2. seçeneğe göre esas alınan 1,43 kat ücretin de az olduğu açıktır. O halde mahkemece yapılacak iş hakkaniyete uygun tazminatın hesabı için TÜİK'dan 23 yaşındaki Kalıp Ustası'nın alabileceği ücret sorularak, dosya kapsamındaki bilgi ve belgelere göre kazalı işçinin gerçek ücretini tereddütsüz olarak belirlemek, belirlenen bu gerçek ücretine göre davacının maddi zararını yeniden hesaplamak, tüm delilleri bir arada gözeterek sonucuna göre bir karar vermekten ibarettir. Mahkemece bu açıklamalara aykırı olarak kazalının ücretinin az hesaplandığı seçeneğin hükme esas alınması bozma sebebidir.

2- Öte yandan manevi tazminatların takdirine ilişkin temyiz incelemesinde Gerek mülga B.K'nun 47 ve gerekse yürürlükteki 6098 sayılı T.B.K'nun 56. maddesi hükmüne göre Hakim, ölenin yakınlarına manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verebilir. Hakimin manevi zarar adı ile ölenin yakınlarına verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanmasını da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin Duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir.

Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimin takdirine bırakılmış ise de; hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararla orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir.

Hakimin bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu olayın ağırlığı olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır. (HGK 23.6.2004, 13/291-370)

Bu ilkeler gözetildiğinde, davacı kardeşlerin her biri için takdir edilen 25.000 TL manevi tazminatın fazla olduğu açıktır.

O halde, taraf vekillerini bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Hükümün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, temyiz harcının istek halinde temyiz edenlere iadesine, davacılar yararına takdir edilen 1.350.00.TL. Duruşma Avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine 15.11.2016 gününde oybirliğiyle karar verildi.